“BARQAROR RIVOJLANISH VA YASHIL TRANSFORMATSIYANING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI”

Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari to‘plami

I-qism

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

“REAL IQTISODIYOT” KAFEDRASI

“BARQAROR RIVOJLANISH VA YASHIL TRANSFORMATSIYANING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI”

xalqaro ilmiy-amaliy anjuman

MATERIALLARI TO‘PLAMI

2026-yil 25-may

I bo‘lim

SAMARQAND-2026

UO‘K: 332.1:502.131.1(06)
KBK: 65.04+20.18
A 80
Artikov, Z.S.
“Barqaror rivojlanish va yashil transformatsiyaning zamonaviy mexanizmlari” Xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari to‘plami (I-II qism) [Matn] / Z.S. Artikov ; muharrir O.M. Pardayev va boshq.- Toshkent: TURON NASHR (Mirzo Abdullo nur savdo), 2026.-406 b.

TO‘PLOVCHI VA NASHRGA TAYYORLOVCHI:
Z.S.Artikov – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, professor.

NASHR UCHUN MAS’ULLAR:
O.M.Pardayev – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;
G.M.Shadiyeva – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;
T.S.Sharipov – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent;
Sh.A.Sultonov – iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor;
R.J.Qurbonova – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent;
Z.I.Abdullayeva – iqtisod fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent;
D.S.Musinov – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent;
B.O.Do‘stmatov – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent;
Z.I.Sattarova – dotsent v.b;
Z.K.Raximov – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent;
M.E.Erdonov – iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent v.b.;

SAHIFALOVCHILAR:
M.E.Erdonov – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi PhD, dotsent v.b.
S.B.Iskandarov – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi assistenti;
Sh.N.Mirzayeva – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi assistenti;
A.I.Asrorov – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi assistenti;
V.A.Fozilov – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi assistenti;
Sh.SH.Mirzaxadjayeva – SamISI “Real iqtisodiyot” kafedrasi assistenti.

Ilmiy-amaliy anjuman materiallarida barqaror rivojlanish va yashil transformatsiyaning zamonaviy mexanizmlarini shakllantirishga doir nazariy-metodologik yondashuvlar, iqtisodiyot tarmoqlarida ekologik barqarorlikni ta’minlash jarayonida yashil texnologiyalarni joriy etish bilan bog‘liq muammo va yechimlar, hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda resurslardan oqilona foydalanish, energiya samaradorligini oshirish, kam uglerodli rivojlanish tamoyillarini qo‘llash masalalari yoritilgan. Unda yashil iqtisodiyotga o‘tish jarayonlarini jadallashtirish, ekologik xavfsizlikni ta’minlash, innovatsion va investitsion mexanizmlarni takomillashtirish, davlat va hududiy rivojlanish strategiyalarida yashil transformatsiya ustuvorliklarini belgilash bo‘yicha nazariy qarashlar hamda amaliy tavsiyalar o‘z ifodasini topgan.

Ushbu to‘plamda professor-o‘qituvchilar, doktorantlar, mustaqil tadqiqotchilar, magistrlar va iqtidorli talabalarning xizmatlar sohasida tarkibiy o‘zgarishlarni amalga oshirishning zamonaviy texnologiyalariga bag‘ishlangan maqola va tezislari o‘rin olgan.

To‘plam materiallaridan iqtisodiyot yo‘nalishida tahsil olayotgan bakalavrlar, magistrlar, doktorantlar, mustaqil izlanuvchilar, davlat idoralari xizmatchilari va shu soha mutaxassislari o‘z faoliyatlarida foydalanishi mumkin.

Tezislar mualliflar tahririda bosilmoqda. Ularda keltirilgan raqamlar, faktlar, xulosa va tavsiyalarga mualliflar mas’ul. Ularning ayrim fikrlari tashkiliy guruh qarashlariga to‘g‘ri kelmasligi mumkin.

В материалах научно-практической конференции освещены теоретико-методологические подходы к формированию современных механизмов устойчивого развития и зелёной трансформации, проблемы и пути их решения, связанные с внедрением зелёных технологий в процессе обеспечения экологической устойчивости отраслей экономики, а также вопросы рационального использования ресурсов, повышения энергоэффективности и применения принципов низкоуглеродного развития в социально-экономическом развитии регионов. В них также нашли отражение теоретические взгляды и практические рекомендации по ускорению процессов перехода к зелёной экономике, обеспечению экологической безопасности, совершенствованию инновационных и инвестиционных механизмов, а также определению приоритетов зелёной трансформации в государственных и региональных стратегиях развития.

В сборнике собраны статьи и тезисы профессоров, преподавателей, докторантов, независимых исследователей, магистров и талантливых студентов о современных технологиях реализации структурных изменений в сфере услуг.

Материалы сборника могут использовать бакалавры, магистры, докторанты, независимые исследователи, сотрудники государственных органов и специалисты данной области, обучающиеся в области экономики.

Тезисы редактируются авторами. Авторы несут ответственность за представленные в них цифры, факты, выводы и рекомендации. Некоторые их мнения могут не соответствовать взглядам организационной группы.

The materials of the scientific-practical conference highlight theoretical and methodological approaches to the formation of modern mechanisms for sustainable development and green transformation, as well as problems and solutions related to the introduction of green technologies in ensuring the ecological sustainability of economic sectors. They also address issues of rational resource use, improving energy efficiency, and applying low-carbon development principles in the socio-economic development of regions. The materials further present theoretical views and practical recommendations on accelerating the transition to a green economy, ensuring environmental security, improving innovation and investment mechanisms, and defining green transformation priorities within national and regional development strategies.

This collection contains articles and theses by professors, doctoral students, independent researchers, masters and talented students on modern technologies for implementing structural changes in the services sector.

The materials in the collection can be used by bachelors, masters, doctoral students, independent researchers, government officials and specialists in this field studying in the field of economics.

Abstracts are edited by the authors. The authors are responsible for the figures, facts, conclusions and recommendations presented therein. Some of their views may not reflect those of the organizational group.

UO‘K: 332.1:502.131.1(06)
KBK: 65.04+20.18

ISBN 978-9910-5219-5-9

© Artikov, Z.S., 2026-y.
© Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, 2026-y.
© “TURON NASHR” nashriyoti, 2026-y.

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA YOSHLAR TURIZMINI RIVOJLANTIRISH VA TURISTIK KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH ISTIQBOLLARI

Bahriddinova Diyora Farhod qizi
O‘zbekiston Respublikasi, Samarqand iqtisodiyot
va servis institutining (PhD) doktoranti
Muallifning elektron manzili: *diyora.bahriddinova@gmail.com*

Annotatsıya. Mazkur tezisda raqamli texnologiyalar asosida yoshlar turizmini rivojlantirishning nazariy va amaliy jihatlari hamda turistik korxonalar raqobatbardoshligini oshirish istiqbollari tadqiq etilgan. Turizm sohasida raqamli transformatsiya jarayonlarining jadallashuvi, yoshlarning sayohat qilish madaniyati va turistik xizmatlarga bo‘lgan talabining o‘zgarishi sharoitida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish masalalari yoritilgan. Xususan, mobil ilovalar, elektron bronlash tizimlari, ijtimoiy tarmoqlar, virtual va kengaytirilgan reallik texnologiyalari, sun’iy intellekt hamda raqamli marketing vositalarining yoshlar turizmini ommalashtirishdagi imkoniyatlari tahlil qilingan. Shuningdek, raqamli yechimlarni turistik korxonalar faoliyatiga joriy etish orqali xizmatlar sifatini yaxshilash, mijozlar bilan o‘zaro aloqalarni takomillashtirish, operatsion xarajatlarni optimallashtirish va bozordagi raqobat ustunligini mustahkamlash yo‘nalishlari asoslab berilgan. Tadqiqot yakunida yoshlar turizmini raqamli texnologiyalar asosida rivojlantirish va turistik korxonalar raqobatbardoshligini oshirishga qaratilgan taklif hamda tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: yoshlar turizmi, raqamli texnologiyalar, raqamli transformatsiya, turistik korxonalar, raqobatbardoshlik, innovatsion xizmatlar, raqamli marketing, mobil ilovalar, elektron bronlash, sun’iy intellekt, virtual reallik, turistik xizmatlar sifati.

Аннотация. В тезисе исследуются теоретические и практические аспекты развития молодежного туризма на основе цифровых технологий, а также перспективы повышения конкурентоспособности туристических предприятий. Рассматриваются вопросы эффективного использования современных информационно-коммуникационных технологий в условиях ускорения цифровой трансформации туристической отрасли, изменения туристических предпочтений молодежи и роста спроса на инновационные туристические услуги. Особое внимание уделяется возможностям применения мобильных приложений, электронных систем бронирования, социальных сетей, технологий виртуальной и дополненной реальности, искусственного интеллекта и инструментов цифрового маркетинга для популяризации молодежного туризма. Кроме того, обосновывается значение внедрения цифровых решений в деятельность туристических предприятий для

повышения качества обслуживания, совершенствования взаимодействия с клиентами, оптимизации операционных расходов и укрепления конкурентных преимуществ на туристическом рынке. По результатам исследования разработаны предложения и рекомендации, направленные на развитие молодежного туризма посредством цифровых технологий и повышение конкурентоспособности туристических предприятий.

Ключевые слова: молодежный туризм, цифровые технологии, цифровая трансформация, туристические предприятия, конкурентоспособность, инновационные услуги, цифровой маркетинг, мобильные приложения, электронное бронирование, искусственный интеллект, виртуальная реальность, качество туристических услуг.

Abstract. This thesis examines the theoretical and practical aspects of developing youth tourism through digital technologies and explores prospects for enhancing the competitiveness of tourism enterprises. It highlights the importance of effective application of modern information and communication technologies amid the rapid digital transformation of the tourism industry, changing travel preferences among young people, and growing demand for innovative tourism services. Particular attention is paid to the potential of mobile applications, online booking systems, social media platforms, virtual and augmented reality technologies, artificial intelligence, and digital marketing tools in promoting youth tourism. Furthermore, the study substantiates the role of integrating digital solutions into tourism enterprises' operations to improve service quality, strengthen customer engagement, optimize operational costs, and establish sustainable competitive advantages in the tourism market. Based on the research findings, proposals and recommendations are developed to promote youth tourism through digital technologies and enhance the competitiveness of tourism enterprises.

Keywords: youth tourism, digital technologies, digital transformation, tourism enterprises, competitiveness, innovative services, digital marketing, mobile applications, online booking, artificial intelligence, virtual reality, quality of tourism services.

Kirish. Bugungi globallashuv va raqamli iqtisodiyot sharoitida turizm sohasi jahon iqtisodiyotining jadal rivojlanayotgan va yuqori iqtisodiy-ijtimoiy salohiyatga ega tarmoqlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, raqamli texnologiyalarning keng joriy etilishi turistik xizmatlarni tashkil etish, iste’molchilarga yetkazish va sotish mexanizmlarini tubdan o‘zgartirmoqda. Internet tarmog‘i, mobil ilovalar, elektron bronlash platformalari, ijtimoiy tarmoqlar, sun’iy intellekt va virtual reallik texnologiyalari turizm xizmatlarining ommabopligi, qulayligi hamda foydalanish imkoniyatlarini kengaytirmoqda. Mazkur jarayonlar, ayniqsa, zamonaviy axborot texnologiyalaridan faol foydalanadigan yoshlar qatlamining turistik faolligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Yoshlar turizmi nafaqat aholining yosh avlodini mamlakatning tarixiy-madaniy merosi, tabiiy resurslari va milliy qadriyatlari bilan tanishtirish, balki ularning dunyoqarashini kengaytirish, intellektual salohiyatini rivojlantirish, madaniyatlararo muloqotini shakllantirish va ijtimoiy faolligini oshirishga xizmat qiladigan muhim yo‘nalishdir. Shu bilan birga, yoshlar turizmini rivojlantirish hududlarda turistik infratuzilmani takomillashtirish, yangi ish o‘rinlarini yaratish, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash hamda turistik xizmatlar bozorini kengaytirishga ham ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. O‘zbekistonda turizm sohasini rivojlantirish, mamlakatning xalqaro turistik jozibadorligini oshirish, zamonaviy turistik infratuzilmani shakllantirish va xizmatlar eksportini kengaytirish davlat iqtisodiy siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, Samarqand, Buxoro, Xiva kabi tarixiy shaharlardagi boy madaniy-tarixiy meros, ziyorat turizmi, ekologik va gastronomik turizm imkoniyatlari yoshlar turizmini rivojlantirish uchun katta salohiyat yaratadi. Ushbu imkoniyatlardan samarali foydalanishda raqamli platformalar orqali turistik mahsulotlarni targ‘ib qilish, yoshlar uchun qulay va hamyonbop sayohat paketlarini ishlab chiqish hamda innovatsion xizmatlarni joriy etish muhim ahamiyatga ega.

Shu bilan birga, turistik korxonalar faoliyatida raqamli texnologiyalardan foydalanish ularning bozordagi raqobatbardoshligini belgilovchi muhim omillardan biriga aylanmoqda. Chunki zamonaviy turistlar xizmatlarni tanlashda narx, sifat va qulaylik bilan bir qatorda, axborotning ochiqligi, tezkor onlayn xizmat ko‘rsatish, elektron to‘lovlar, individual takliflar va mijozlar fikr-mulohazalariga ham alohida e’tibor qaratmoqda. Demak, turistik korxonalar o‘z faoliyatiga raqamli boshqaruv mexanizmlari va innovatsion marketing strategiyalarini joriy etish orqali iste’molchilar ehtiyojlariga tezkor moslashishi hamda raqobat ustunliklarini mustahkamlashi zarur.

Shundan kelib chiqib, mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish asosida yoshlar turizmini rivojlantirish imkoniyatlarini o‘rganish, turistik korxonalar faoliyatida innovatsion raqamli yechimlarning ahamiyatini asoslash hamda ularning raqobatbardoshligini oshirish istiqbollariga doir ilmiy-amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Jahon turizm tashkiloti (UNWTO) va WYSE Travel Confederation ma'lumotlariga ko'ra, 15–29 yosh oralig'idagi sayyohlar global xalqaro sayyohlar oqimining 20 foizdan ortig'ini tashkil etadi, ya'ni yoshlar segmenti turizm bozorining eng jadal rivojlanayotgan tarkibiy qismlaridan biriga aylangan. Xalqaro tahliliy hisobotlarga ko'ra, global yoshlar turizmi bozorining hajmi 2025-yilda 387,5 milliard AQSH dollarini tashkil etgan bo'lib, 2034-yilga borib 1,5 trillion dollardan oshishi, ya'ni yillik o'rtacha 17,5 foizlik o'sish sur'atini (CAGR) ko'rsatishi prognoz qilinmoqda. Bunday yuqori sur'atdagi o'sish asosan raqamli transformatsiya, mobil ilovalar orqali bron qilish tizimlarining kengayishi hamda yoshlar orasida mustaqil va tajribaga asoslangan sayohatlarga bo'lgan talabning ortishi bilan izohlanadi.

O'zbekistonda ham turizm sohasi so'nggi yillarda jadal sur'atlarda rivojlanmoqda. Milliy statistika qo'mitasining ma'lumotlariga ko'ra, 2025-yilda mamlakatga 11,7 million nafar xorijiy fuqaro turistik maqsadlarda tashrif buyurgan bo'lib, turizm eksporti hajmi 4,4 milliard AQSH dollaridan oshgan. 2026-yilning dastlabki ikki oyida esa tashriflar soni o'tgan yilning mos davriga nisbatan 33 foizga oshib, 1,77 million kishini tashkil etgan. Shu bilan birga, mamlakat rahbariyati 2026-yilda 12 million xorijiy mehmonni qabul qilish maqsadini belgilagan bo'lib, raqamlashtirish ushbu maqsadga erishishning strategik ustuvor yo'nalishi sifatida belgilangan. Shunga qaramay, yoshlar turizmiga ixtisoslashgan raqamli mahsulotlar va platformalar mamlakatimizda hali yetarli darajada rivojlanmagan, bu esa mavzuning ilmiy-amaliy dolzarbligini belgilaydi.

Asosiy qism. Tadqiqotning maqsadi — raqamli texnologiyalarning yoshlar turizmini rivojlantirishga hamda turistik korxonalarning raqobatbardoshligini oshirishga ta'sirini ilmiy jihatdan asoslash va amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Ushbu maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilandi: yoshlar turizmi bozorining xususiyatlari va o'sish dinamikasini tahlil qilish; raqamli texnologiyalarning turizm sohasidagi rolini o'rganish; O'zbekiston misolida amaliy holatni statistik ma'lumotlar asosida baholash; sohani rivojlantirish bo'yicha ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqish.

Mobil ilovalar sayyohlarga marshrutni mustaqil shakllantirish, narxlarni real vaqt rejimida solishtirish va joylashuvga asoslangan xizmatlardan foydalanish imkonini bermoqda. Onlayn bron qilish tizimlari operatsion xarajatlarni qisqartirish bilan birga mijozlar bilan aloqani soddalashtirmoqda hamda bron qilish jarayonining tezligini sezilarli darajada oshirmoqda. Katta ma'lumotlar (big data) tahlili esa iste'molchilar xatti-harakatini o'rganish, shaxsiylashtirilgan takliflar shakllantirish hamda marketing strategiyalarini optimallashtirish imkonini yaratadi.

Xorijiy tajriba shuni ko'rsatadiki, raqamli vositalarni faol joriy etgan turistik korxonalar bozorda ustunlikka ega bo'lmoqda. Xususan, Janubi-Sharqiy Osiyo va Yevropa mamlakatlarida sun'iy intellekt asosidagi tavsiya tizimlaridan foydalanuvchi korxonalarda yoshlar segmenti bo'yicha talab sezilarli darajada oshgani qayd etilgan. Bundan tashqari, tahliliy ma'lumotlarga ko'ra, global yoshlar sayohat bozorida ijtimoiy ta'sirga ega va hamjamiyatga asoslangan turizm yo'nalishi yillik 19,8 foizga o'sib, bozordagi eng tez rivojlanayotgan segmentlardan biriga aylangan, bu esa raqamli platformalar va ijtimoiy tarmoqlar orqali marketing olib boruvchi korxonalar uchun qo'shimcha raqobat ustunligini yaratmoqda. So'nggi yillarda O'zbekistonda turizm sohasini raqamlashtirish bo'yicha izchil chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda: elektron vizalar tizimi joriy etildi, milliy turistik platformalar va onlayn xizmatlar ko'lami kengaymoqda. 2025-yilda "Travel Uzbekistan" dasturi doirasida mamlakat fuqarolari tomonidan 23,7 milliondan ortiq ichki sayohat amalga oshirilgan, bu esa raqamli platformalarning ichki turizm faolligini oshirishdagi o'rnini ko'rsatadi. Shuningdek, 2026-yilning yanvar–may oylarida mamlakatga 5,3 milliondan ortiq

xorijiy sayyoh tashrif buyurgan bo'lib, bu o'tgan yilning mos davriga nisbatan 27,3 foizga ko'proqdir, bu esa BMT Turizm tashkiloti hisobotida O'zbekiston dunyodagi eng tez rivojlanayotgan sayyohlik yo'nalishlari TOP-5 qatoriga kiritilganini tasdiqlaydi.

Shunga qaramay, yoshlar turizmiga ixtisoslashgan mobil ilovalar, ta'lim-sayohat (edu-tourism) yo'nalishidagi raqamli platformalar hamda kichik va o'rta turistik korxonalarning raqamli marketing bo'yicha kompetensiyasi hali yetarli darajada rivojlanmagan. Bu holat yosh sayyohlarning raqamli ehtiyojlari bilan mavjud turistik taklif o'rtasida ma'lum bir bo'shliqni yuzaga keltirmoqda.

Xulosa va takliflar. O'tkazilgan tahlil shuni ko'rsatadiki, raqamli texnologiyalar yoshlar turizmini rivojlantirishning hal qiluvchi omiliga aylangan hamda turistik korxonalarning raqobatbardoshligini belgilovchi asosiy mezonlardan biri hisoblanadi. Shu asosda quyidagi takliflar ishlab chiqildi: yoshlar auditoriyasiga mo'ljallangan mobil ilovalar va raqamli platformalarni ishlab chiqish; sun'iy intellekt asosidagi shaxsiylashtirilgan tavsiya tizimlarini joriy etish; turistik korxonalar xodimlarining raqamli ko'nikmalarini oshirish bo'yicha maqsadli o'quv dasturlarini tashkil etish; davlat va xususiy sektor hamkorligida raqamli infratuzilmani kengaytirish hamda edu-tourism yo'nalishidagi platformalarni rivojlantirish. Ushbu chora-tadbirlar yoshlar turizmi salohiyatidan samarali foydalanish hamda milliy turizm sohasining xalqaro bozordagi raqobatbardoshligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-sonli “2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni.

2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158-sonli “O‘zbekiston – 2030” strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni.

3. G‘ulomov S.S., Ayupov R.H. Raqamli iqtisodiyot va elektron tijorat. – Toshkent: Iqtisod-Moliya.

4. Tuxliyev I.S., Hayitboyev R., Safarov B.Sh., Tursunova G.R. Turizm asoslari. – Toshkent: Fan va texnologiya.

5. Soliyev A.S. Hududiy turizmni rivojlantirish va turistik xizmatlar bozori. – Toshkent.

6. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi rasmiy sayti: https://stat.uz

7. O‘zbekiston Respublikasi Turizm qo‘mitasi rasmiy sayti: https://gov.uz/oz/uzbektourism

8. O‘zbekiston Respublikasi qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi: https://lex.uz

MUNDARIJA

I SHO‘BA. BARQAROR RIVOJLANISH VA YASHIL TRANSFORMATSIYANING NAZARIY, AMALIY VA METODOLOGIK MUAMMOLARI.		
G.M.Shadieva	Yashil iqtisodiyot nazariyasi va global iqtisodiy transformatsiya tendensiyalari	5
Z.S.Artikov	Barqaror rivojlanish konsepsiyasining zamonaviy iqtisodiyotdagi nazariy asoslari	10
Р.Ж.Курбанова	Chakana savdo xizmatlari bozorini zamonaviy innovatsion yondashuvlar orqali rivojlantirish	13
S.B.Boboqulov	Sanoat klasterlarini jahon xo'jaligida tutgan o'rni	16
З.И.Саттарова	Эволюция концептуальных основ и актуальные подходы к типологизации туристских кластеров в современной науке	20
J.A.Maxmudov	Yashil transformatsiya sharoitida xizmat ko‘rsatish sohasini barqaror rivojlantirishning nazariy-metodologik muammolari	23
F.E.Jomonqulova	Ma’lumotlar bazasini real vaqtda kuzatib borish, ma’lumotlar bazasini ishga tushirish va o‘chirish	34
Z.S.Artikov **I.Q.Ravshanova**	Hududiy xizmatlar sektorida yashil transformatsiya va aholi farovonligi	37
F.Sh.Shonazarov	Aksiyadorlik jamiyatlarida raqamli transformatsiya omillari: tashkiliy inersiya, inson kapitali va yashil boshqaruvning o‘rni	39
F.Shanazarov	Ijtimoiy xizmatlarning inson kapitalini rivojlantirishdagi o‘rni va ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotga ta’sir mexanizmlar	42
А.Х.Джумаев	Концепции зелёной экономики в экономической науке	45
Д.Абдуллаева	Структурная трансформация строительных услуг Самаркандской области: динамика, тенденции и методы оценки	49
Н.Б.Рузиева	«Пути повышения эффективности отраслей сферы услуг при зелёной экономики»	51
Zhu YuMing	Expansion paths for sustainable development of tourism infrastructure, taking georgia as an example	53
M.E.Erdonov **M.A.Samiyev**	Toyloq tumanida sanoat korxonalari eksport salohiyatini oshirish imkoniyatlari.	56

D.S.Musinov	Does digital heritage governance promote inclusive growth? A preliminary study based on world heritage sites in uzbekistan	61
M.A.Abdivoxidov	Raqamli iqtisodiyot sharoitida xizmatlar sohasida barqaror rivojlanish va yashil transformatsiyaning nazariy-metodologik asoslari	64
Т.Э.Толибова **М.П.Давлатова**	Совершенствование институциональных механизмов финансирования проектов зеленой экономики в Узбекистане на основе цифровых инноваций	68
A.A.Shermatov	Hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda ekologik barqarorlik va yashil iqtisodiyotning o‘rni	73
З.И.Абдуллаева **М.А.Адилжонова**	Цена и количество рыночного равновесия для сети или услуги	79
II SHO‘BA. YASHIL TRANSFORMATSIYA JARAYONLARIDA HAL ETILISHI LOZIM BO‘LGAN DOLZARB MASALALAR VA ULARNING YECHIMLARI		
Н.М.Жунусбекова **Е.Туркебаева**	Влияние экологической устойчивости на социально-экономическое развитие территорий	82
Z.S.Artikov	Yashil iqtisodiyotga o‘tishda energiya tejamkor texnologiyalarni joriy etish muammolari	88
З.И.Саттарова	Приоритетные направления и принципиальные положения концепции агроэкотуризма как перспективного сектора туристской индустрии узбекистана	93
З.И.Абдуллаева **С.А.Махмудов**	Теоретические основы зелёной экономики: подходы и определения учёных	96
Z.S.Artikov	Iqlim o‘zgarishi sharoitida resurslardan samarali foydalanish yo‘llari	98
З.И.Абдуллаева **С.А.Махмудов**	Международные организации и зелёная экономика: современные тенденции и перспективы сотрудничества	102
N.X.Ruzibayeva	Sanoat korxonalarida investitsiya mexanizmini rivojlantirish	104
F.Sh.Shonazarov	Aksiyadorlik jamiyatlarida raqamli transformatsiya to‘siqlari va ekologik boshqaruv yechimlari	109

F.E.Jomonqulova	Tarmoq texnologiyalari va ularning axborot tizimidagi o‘rni	112
S.B.Boboqulov	Uy-joy qurilish jarayonida kommunal xizmat ko'rsatish jarayonini inobatga olishning zaruriyati	116
А.Х.Джумаев	Ўзбекистонда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва қишлоқ хўжалигида яшил иқтисодиётга ўтишнинг айрим масалалари	120
Н.Б.Рузиева	«Роль экологической устойчивости и «зеленой экономики» в социально-экономическом развитии регионов Узбекистана»	124
M.A.Abdivoxidov	Xizmatlar sohasida yashil transformatsiya jarayonlarida hal etilishi lozim bo‘lgan dolzarb masalalar va ularning tashkiliy-iqtisodiy yechimlari	127
M.E.Erdonov	Conceptual and Methodological Foundations for Assessing Green Transformation Performance in Service Industries	131
D.S.Musinov	Ishsizlik va uning iqtisodiy oqibatlari	136
D.H.Shaymardonova E.E.Salimov	Davlat budjeti taqchilligi va uni moliyalashtirish mexanizmlari	140
Zhao Ying	Green transformation of the hotel industry in the digital age: urgent issues and solutions	143
Z.I.Abdullayeva Sh.Otonazarov	Biznes jarayonlarini tadqiq qilishda ijtimoiy so‘rovlar o‘tkazish	147
M.Sh.Xudayarova	Xizmat ko’rsatish sohasining aholi forovonligini oshirishdagi roli	152
D.S.Musinov	Влияние макроэкономической среды на эффективность субъектов малого предпринимательства в сфере услуг	157
Ф.Ф.Саламов У.Б.Нуриддинова	Оценка экономической эффективности кластерной модели в сфере услуг	159
III SHO‘BA. HUDUDLARNI IJTIMOIY-IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA EKOLOGIK BARQARORLIK VA YASHIL IQTISODIYOTNING O‘RNI		
Z.S.Artikov	Qishloq hududlarida ekologik barqarorlikni ta’minlashning iqtisodiy mexanizmlari	161
Jie Zheng	Sustainable tourism flow management in the green transformation of cultural heritage	165

	protection: dunhuang's experience and implications for samarkand	
З.И.Саттарова	Историко-культурный потенциал великого шёлкового пути как основа межрегиональной туристской стратегии стран центральной азии	169
Н.Б.Рузиева	«Инновации, инвестиции и институты: Три кита «зеленой» экономики»	179
А. Х.Джумаев	Келажакдаги глобал ва минтақавий иқлим ўзгариши ҳамда яшил иқтисодиётга ўтиш зарурати	181
M.E. Erdonov	Hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda ekologik barqarorlikning iqtisodiy ahamiyati	185
З. И.Абдуллаева **С. Р.Наимов**	Рыночная структура, стратегия фирмы и эффективность	188
Х. К.Каршибоев **К. К.Мурадов**	Анализ стандартного отклонения с использованием модели garch	190
M.E. Erdonov	Роль экологической устойчивости и зеленой экономики в социально-экономическом развитии регионов	193
D.E.Umurzakova	To‘siqsiz turizm xizmatlarini takomillashtirish asosida xizmat ko‘lamini kengaytirish	196
Sh.N.Mirzayeva	Shahar infratuzilmasini ekologik modernizatsiya qilishning ustuvor yo‘nalishlari	200
R.A.Qulmurodova	Yashil transformatsiya sharoitida yetkazib berish xizmatlarida so‘nggi mil logistikasini rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari	205
M.A.Abdivoxidov	Hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda ekologik barqarorlik va yashil iqtisodiyotning xizmatlar sohasi bilan integratsion o‘rni	208
Н.Б.Рузиева	«Устойчивое развитие и «зеленая» трансформация: На пути к решению практических и методологических проблем»	212
D.S.Musinov	Yashil bankchilik va ekologik moliyalashtirishning barqaror iqtisodiy rivojlanishdagi o‘rni	216
S.B.Jurakulova	Agroturizm xizmatlarini boshqarishni innovatsion yo‘llari	219
D.H.Shaymardonova **D.Maxmayoquboyev**	Sun’iy intelektning insoniyat va mehnat bozoriga ta’siri	222

G.M.Toxirova	Savdo korxonalarini rivojlantirishda forsayt (foresight) amaliyotini qo‘llanilishi	225
A.A.Shermatov	Yashil transformatsiya jarayonlarida hal etilishi lozim bo`lgan dolzarb masalalar va ularning yechimlari	230
Д.Уразов	Цифровые технологии и искусственный интеллект в управлении зелёной трансформацией регионов	234
IV SHO‘BA. YASHIL TRANSFORMATSIYA BO‘YICHA DAVLAT VA HUDUDIY RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.		
PhD Z.S.Artikov	Hududiy boshqaruvda ekologik siyosat samaradorligini oshirish masalalari	237
J.M.Qurbonov D.Khakimov	Корхонани инновацион ривожлантиришда инновацион лойиҳаларнинг ўрни	240
З.И.Саттарова	Кластерная политика туристской отрасли: теоретические основания и практические инструменты осуществления	247
M.E. Erdonov	Barriers and Solution Pathways for the Low-Carbon Transition of the Service Sector	249
А. Х.Джумаев	Экологические аспекты зелёного развития экономики	253
J.M.Qurbonov D.Khakimov	Инновацион фаолият кўрсаткичлари асосида корхоналарни таққослаш таҳлили	257
З. И.Абдуллаева С. А.Махмудов	Актуальные вопросы зелёной экономики в современных условиях	260
M.Q.Nizomov	Mamlakatimizni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish hamda yashil iqtisodiyotning ro‘li	262
M.E. Erdonov	Hududiy rivojlantirish strategiyalarida yashil indikatorlar tizimini joriy etish masalalari	265
M.E. Erdonov	Совершенствование государственных и региональных стратегий зеленой трансформации	268
A.A. Shermatov	Barqaror rivojlanish va yashil ransformatsiyaninng nazariy, amaliy va metodologik muammolari	271
D.S.Musinov	Moliyaviy texnologiyalarning milliy iqtisodiyotni rivojlantirishdagi ahamiyati va strategik istiqbollari	277
D. I.Ro‘ziyeva F. M.Jo‘ramurodova	Qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish orqali karbon chiqindilarini kamaytirish yo‘llari	280

S.B.Jurakulova	Raqamli iqtisodiyotga o‘tish sharoitida agroturizmni boshqarishni takomillashtirish	284
D.H. Shaymardonova **S.A.Mirzayev**	Raqamli iqtisodiyot sharoitida davlat moliyasini boshqarish samaradorligini oshirish yo‘llari	288
D.H. Shaymardonova **S.I.Muxtorova**	Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi va uning ahamiyati	292
D.H. Shaymardonova **S.J.Olloyorov**	O‘zbekistonda "yashil" energetikaga o‘tishda raqamli smart-texnologiyalarning iqtisodiy samaradorligini oshirish yo‘llari	297
D.Sattorov	Yashil transformatsiya sharoitida hududiy infratuzilmani barqaror rivojlantirish strategiyalari	301
J.S.Bozorov	Kichik biznes xizmatlari va bandlikni oshirish masalalari	304
J.A.Saloxidinov	Markaziy osiyoda yashil iqtisodiyotga o‘tish va ekologik barqarorlik	307
Х.К.Каршибоев **К.К.Мурадов**	Анализ микроэкономической эффективности цифровых платежных систем с использованием эконометрических методов	311
Н.Б.Рузиева	«Зеленая» экономика — локомотив социально-экономического развития Узбекистана»	314
Д.Уразов	Цифровые технологии и искусственный интеллект в управлении зелёной трансформацией регионов	317
V SHO‘BA. YASHIL IQTISODIYOT-NING INNOVATSION, INVESTITSION VA INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH MASALALARI		
Z.S.Artikov	Yashil investitsiyalarni jalb etishning zamonaviy mexanizmlari	320
З.И.Саттарова	Японская модель организации внутреннего туризма и перспективы её адаптации к условиям туристской отрасли узбекистана	323
Х. К.Каршибоев **К. К.Мурадов**	Main trends in the development of the world tourism and hospitality industry	327
З. И.Абдуллаева **С. А.Махмудов**	Современные тенденции развития зелёной экономики	330
D.H.Shaymardonova **R.O.Salimova**	Tijorat banklarida raqamli xizmatlarni rivojlantirish istiqbollari	332
A.D.Xidirov	Hududlarda tog‘ turizmini tashkil etish va marshrutlari bo‘yicha tavsiyalar	336

А.Х.Джумаев	Приоритеты экологической политики узбекистана.	342
N.X.Ruzibayeva	Yashil iqtisodiyot moliyaviy mexanizmidan foydalanish yo‘llari	347
M.Q.Nizomov	Yashil iqtisodiyot mexanizmlarini rivojlantirishning global masalalari	352
Ф.Ф.Саламов **Р.Аминджанова**	Пути развития туристических услуг в условиях цифровой трансформации	355
M.E.Erdonov	Инновационные, инвестиционные и институциональные механизмы развития зеленой экономики	357
Sh.A.Buranov	Samarqand viloyatida yashil iqtisodiyotning innovatsion, investitsion va institutsional mexanizmlarini rivojlantirish masalalari	360
S.N.Hukumova	Ijara xizmatlari bozorining nazariy asoslari va zamonaviy rivojlanish tendensiyalari	363
D.H.Shaymardonova **S.Mukhamednazarova**	The role of digital banking in the modern economy.	370
D.H.Shaymardonova **S.J.Meliboyev**	Raqamli iqtisodiyot sharoitida kichik biznes subyektlarining raqobatbardoshligini oshirish	375
Z.I.Abdullayeva **Y.I.Sharipova**	Yashil iqtisodiyotga o'tish sharoitida innovatsiya va investitsiyalarni boshqarishni takomillashtirish	379
M.E.Erdonov **J.S.Bozorov**	Raqamli xizmatlar iqtisodiy o‘sish omili sifatida	383
N.B.Yahyoxonov	Xizmatlar sohasida yashil transformatsiyani ta’minlashda raqamli marketingning o‘rni va samaradorlikni oshirish mexanizmlari	388
Z.I.Abdullayeva **У.Б.Нуриддинова**	Этические нормы труда	392
Н.Б.Рузиева	«Механизмы развития «зеленой» экономики: Инструменты для устойчивого будущего»	394
Z.I.Abdullayeva **Н.Д.Султонова**	Теоретико-методологические основы исследования роли искусственного интеллекта в системе обслуживания клиентов	397
Sh.Abdurasulov	Turizm sohasini rivojlanishida kreativ turizmning tutgan o‘rni	400
Sh.Abdurasulov	Turizmni milliy iqtisodiyotning muhim drayveri sifatida rivojlantirish imkoniyatlari	402

M.S.Qarshiyeva	Chakana savdoda marketing strategiyalarini takomillashtirish va savdo hajmini oshirish yo‘llari	405
M.S.Qarshiyeva	Raqamli texnologiyalar asosida chakana savdo samaradorligini oshirish yo‘llari	410
O.B.Ulmasova	Xizmatlar sohasida kichik biznes korxonalarni innovatsion rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning o‘rni	417
J.S.Pardayev	Oliy ta’lim xizmatlarini davlat tomonidan tartibga solish mexanizmlarini takomillashtirishda innovatsion yondashuvlardan foydalanish	421
A.A.Butayev	O‘zbekistonda kambag‘allikni qisqartirishda tijorat banklari moliyaviy xizmatlarining o‘rni va rivojlanish istiqbollari	425
U.N.Nizamov	O‘zbekiston tijorat banklarida innovatsion texnologiyalarni joriy etish va transformatsiya jarayonlarining istiqbollari	429
A.A.Butayev	O‘zbekiston Respublikasida kambag‘allikni qisqartirishda tijorat banklarining moliyaviy xizmatlari takomillashtirish	435
U.N.Nizamov	Raqamli iqtisodiyot sharoitida O‘zbekiston tijorat banklarini transformatsiya qilish: muammolar va rivojlanish istiqbollari	439
Sh.M.Kenjayeva	Xizmat ko‘rsatish sohasida hududiy transport xizmatlari bozorini rivojlantirish va aholi talabini prognozlashning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish	444
Sh.M.Kenjayeva	Hududiy transport xizmatlari bozorini rivojlantirish va aholi talabini prognozlashning iqtisodiy-uslubiy asoslarini takomillashtirish	448
Sh.A.Xo'jamov	Xizmatlar bozorida iste’molchilar sodiqligini shakllantirishga ta’sir etuvchi omillar va ularning iqtisodiy ahamiyati	453
Sh.A.Xo'jamov	Raqamli texnologiyalar asosida xizmatlar bozorida iste’molchilar sodiqligini oshirish imkoniyatlari	458
N.A.Qudratov	Qurilish xizmatlari bozorida raqobatbardoshlikni oshirishning iqtisodiy omillari	463
N.A.Qudratov	Qurilish korxonalarida resurslardan samarali foydalanish orqali xizmatlar sifatini oshirish yo‘llari	467

Ch.M.Karshiyeva	O‘zbekistonda raqamli xizmatlar eksportini rivojlantirish va uning iqtisodiy samaradorligini oshirish istiqbollari	471
J. A. Xolboyev	O‘zbekistonda axborot-kommunikatsiya xizmatlarining rivojlanishi va iqtisodiy ahamiyati	477
J. A. Xolboyev	Rivojlanayotgan mamlakatlarda transport infratuzilmasini takomillashtirishning iqtisodiy ahamiyati	481
Ch.M.Karshiyeva	Markaziy Osiyo davlatlari turizm xizmatlari eksportini kengaytirish va xalqaro bozordagi raqobatbardoshligini oshirish	485
D.F.Bahriddinova	Raqamli texnologiyalar asosida yoshlar turizmini rivojlantirish va turistik korxonalar raqobatbardoshligini oshirish istiqbollari	491
D.F.Bahriddinova	Yoshlar turizmida innovatsion turistik mahsulotlarni shakllantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari	496
S.I.Mukhamedova	Temir yo‘l transportida yo‘lovchi chiptalarini qaytarish operatsiyalarining iqtisodiy mohiyati va ularni hisobga olish xususiyatlari	501
D.F.Bahriddinova	Sun’iy intellekt va raqamli platformalardan foydalanish orqali yoshlar turizmi xizmatlari samaradorligini oshirish yo‘llari	506
S.I.Mukhamedova	Elektron yo‘lovchi chiptalarini qaytarish operatsiyalarini hisobga olishda raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari	513
D.F.Bahriddinova	Yoshlar turizmida barqaror rivojlanish tamoyillarini joriy etish va ekologik turistik xizmatlar salohiyatini kengaytirish	521

“Barqaror rivojlanish va yashil transformatsiyaning zamonaviy mexanizmlari”
xalqaro ilmiy-amaliy anjuman
MATERIALLARI TO‘PLAMI
2026-yil 25-may

ISBN: 978-9910-5219-5-9

4174

«TURON NASHR» nashriyoti
100129. O‘zbekiston Respublikasi
Samarqand viloyati, Samarqand shahri,
Xo‘ja Ahror Valiy ko‘chasi, 37-uy.
Tasdiqnoma: № 4174 (22.09.2020-y.)

Nashriyot muharriri: M.Roziqova

Musahhih: F.Tohirova

Bosishga 04.06.2026-yilda ruxsat etildi.

Qog’oz bichimi 210×297 1/4.

«Times New Roman» garniturasi.

Shartli bosma tobog’i 25.0.

Adadi 50 nusxa. Buyurtma raqami: N-33

«NAVRO‘Z POLIGRAF» MCHJ matbaa

bo‘limida chop etildi.

Tasdiqnoma: 374736 29.08.2024-yil.

Samarqand shahri, X.Abdullayev ko’chasi, 63-uy.